

Prekariatets prekära situation

ILLUSTRATION: GUSTAVE DORÉ

Prekariatet, dit vi medlemmar i föreningen Media kan tänkas höra, har osäkra villkor, låg lön och korta anställningar plus litet eller inget hopp om förbättring. Å andra sidan anser Guy Standing att det finns hopp om att prekariatet fördjupar samhällsanalysen och skapar grogrund för en ny radikal politik.

Härom veckan fick jag lära mig ett nytt ord – prekariatet. Det är den brittiske ekonomiprofessorn Guy Standing som myntat begreppet i boken "Prekariatet – den nya farliga klassen" (Bokförlaget Daidalos).

Prekariatet kallar han dem som lever under prekära villkor på en globaliserad arbetsmarknad. Deras situation kan se mycket olika ut. Det de har gemensamt är osäkra villkor, låg lön och korta anställningar plus litet eller inget hopp om förbättring.

Bland dem som Guy Standing räknar till denna nya "klass" finns människor utan högre utbildning, de som förr hörde till arbetarklassen men vars jobb inte längre har samma ställning. Bilarbetare är ett exempel.

Nästa grupp är migrantarbetare, till
Forts. på nästa sida.

MISSA INTE MEDIA-TRÄFFEN DEN 17 OKTOBER 2013

Välkommen till Media-träffen torsdagen den 17 oktober 2013 med Camilla Björkman, som talar om sin nya bok "Skriv, sälj & bli lönsam! – Så lyckas du som frilansjournalist".

Camilla är ny chefredaktör för tidningen Driva Eget och har också en blogg. Vid träffen får du möjlighet att köpa hennes bok kontant till specialpriset 270 kr. Normalpris är 299 kr.

Kl 18.00 samlas de som vill på Hermans restaurang och kan köpa en soppa med bröd.

Kl 19.00 börjar Camillas föredrag på Hälsans hus, lokal Terrassen, Fjällgatan 23 B,

FOTO: CHRISTIAN GUSTAVSSON

Stockholm. Föreningen bjuder på kaffe och kaka.

Träffen är för Föreningens Medias medlemmar, men du får gärna ta med dig en kollega som ännu inte hunnit bli medlem. **Anmäl dig snarast till info@christinazaar.se** Meddela om du tar med dig någon och om du/ni också vill äta soppa!

Välkommen!

Styrelsen

Forts. från sid 1.

exempel de bärplockare som år efter år kommer till de svenska skogarna trots usla villkor.

Den tredje gruppen är välutbildade personer, inte sällan kvinnor, som inte längre anställs utan får korta påhugg till låg lön. Journalister ingår numera ofta i den kategorin, enligt Guy Standing.

Detta låter ju minst sagt dystert men Standing påstår i en intervju med Sveriges Radio att han inte alls är pessimistisk. De människor som han räknar till prekariatet kan bli en ny drivande samhällskraft, menar han. De verkar visserligen inte ha så mycket gemensamt och litar varken på gammaldags arbetarrörelse eller facklig organisering, men det finns hopp om att de fördjupar samhällsanalysen och skapar grogrund för en ny radikal politik, anser Guy Standing. Bara de inte

faller offer för populistiska och nyfascistiska rörelser. Prekariatets grundbekymmer är sig lika även om nivån skiljer sig åt. Standings eget recept är medborgarlön, vilket han dock fått en hel del kritik för.

Guy Standing samarbetar med SEWO (Self-Employed Women's Association of India) och visar med en liten film på sin hemsida hur en "medborgarlön" på 200 rupier (knappt 20 kr) per vuxen och månad förbättrar livet för många invånare i indiska byar. Några blir dessutom entreprenörer, köper symaskin och satsar inte enbart på skoluniform till barnen, bättre mat eller läkarvård.

Medias medlemmar är i allmänhet typiska prekariatister (eller vad det nu kan heta). Några kämpar i ständig motvind, medan andra är minst lika mycket företagare som journalister och klarar sig bättre, åtminstone vad gäller det ekonomiska.

Föreläsaren vid Medias mingel den 17 oktober på Hålsans hus, Camilla Björkman, hör till den kategori som klarar sig utmärkt som egen företagare i skivbranschen. Sedan en tid har hon tagit över som chefredaktör för tidningen Driva Eget, skapad av en annan duglig journalistentreprenör, Anders Andersson, som nu sålt sin tidning till LRF Media.

Camilla Björkman är inte bara själv en duktig entreprenör, hon delar även med sig till andra. Vid Medias mingelkväll genom att prata om sin bok "Skriv, sälj & bli lönsam! – Så lyckas du som frilansjournalist".

Glöm inte att anmäla dig – Se inbjudan på första sidan.

Christina
Zaar

FOTO: BJÖRN AXEL JOHANSSON

Lär dig använda dina ergonomiska möbler rätt

FOTO: PIA STÅHL

Jan-Erik Ståhl är Föreningen Medias ergonomikonsult.

–Många av föreningens medlemmar sitter mycket framför datorn och det kan leda till stora problem med armar, rygg och axlar, säger han.

Besvär som ofta är onödiga. Vi är säkert många som lider av olika symptom beroende på att vi sitter i fel stol i fel ställning eller har fel vinkel på bordet eller datorn på fel ställe.

Kanske är en lösning på problemen bara ett mejl bort. Om det skickas till Jan-Erik Ståhl.

–Alla är välkomna att mejla mig för att få råd och tips. Och visst går många av de här problemen att undvika, säger han.

Det ser lite annorlunda ut idag mot tidigare. Idag finns det många bra produkter på marknaden. Bra stolar, bra bord, många har skaffat höj- och sänkbara bord exempelvis.

Men det är bara ett problem. Få vet hur man gör för att det ska bli bra.

–Många vet inte hur produkterna ska användas.

Det är verkligen bra att stå upp ibland, men många tycker att det känns obekvämt och lägger av. Man måste ha en strategi för att utnyttja den goda utrustningen, säger Jan-Erik Ståhl.

Så även om det idag finns god tillgång på bra utrustning så finns det fortfarande mycket att göra för en ergonomikonsult.

–Ja absolut, jag tror att det kan vara bra att skicka ett mejl till mig.

Ett exempel på när föreningens medlemmar kan vända sig till Jan-Erik Ståhl är när man planerar att köpa nytt.

–Jag kan ge tips om vilken utrustning som är bra och prisvärd. Som inom så många andra områden går det trender i det här som det gäller att ha lite koll på, säger han.

Jan-Erik Ståhl är sjukgymnast i botten men är sedan många år ergonomikonsult i eget företag.

Och nu har Föreningen Medias medlemmar möjlighet att få hjälpa av honom.

Mejla till ergonomi@foreningenmedia.se

–Jag tror att många i den här föreningen har eller är på väg att få besvär. Då kan det vara värt mycket att få lite råd och tips, säger han.

Håkan Söderberg

MEDIAMEDLEMMEN:

Det gäller att tänka brett!

– När jag filmade Madonna så såg jag också till att skriva och sälja både till dagstidningar och magasin, säger Bobo Ericzén.

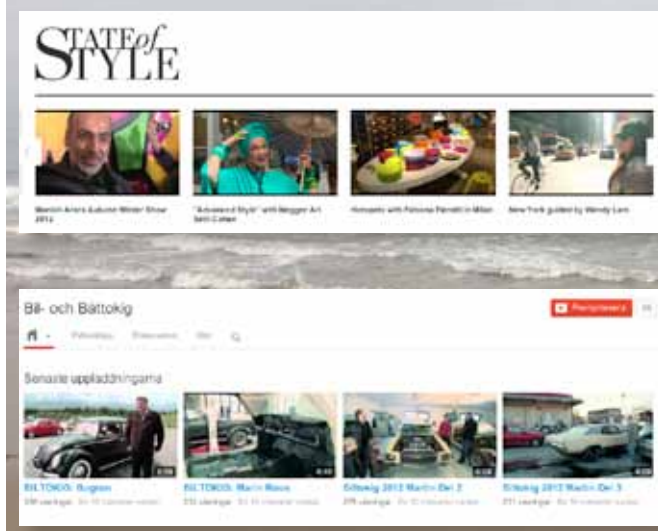

FOTO: REBECCA ERICZÉN / INFÄLLDA SKÄRMDUMPAR: STATEOFSTYLE.COM & YOUTUBE.COM

När Nytt från Media ringer upp mediamedlemmen Bobo Ericzén sitter han i möte. Bobos företag Barracuda Film & TV ska lämna ett förslag till SvT om en fortsättning på modedokumentarserien State of Style som SvT visat under namnet Fashion i tio säsonger.

– Det är vanligt att det inte går att få ett beslut innan vi ska börja producera, säger Bobo.

– Samma sak är det med det dokumentärprojekt om Lars Norén som jag arbetar med. Jag har följt honom i fem-sex år. Det tar tid att samla innan man kan använda materialet. Jag jobbar också parallellt, tillsammans med just Lars Norén, på en dokumentär om teater.

Bobo är en mångsysslare. Han säger att han producerar och bekostar Barracudas inspelningar själv. Att han är självlärd fotograf och journalist. Han filmar också, intervjuar och klipper.

– Allt är lika roligt!

Bobo har också gjort många musikprogram om allt från operaletten

till Madonna och The Cardigans.

– De musikprogram jag gjort går bra.

Medlem i Föreningen Media har Bobo varit i cirka tre år. Tidigare var han medlem i Journalistförbundet.

– Jag hamnade i en konflikt på grund av SvT:s mångfaldsavtal.

Bobo gick till Journalistförbundet men fick ingen hjälp, så han gick ur.

– Jag tycker att Media fungerar bra, även om jag inte hunnit engagera mig.

– Media har en viktig uppgift att stötta medlemmarna. Till exempel – hur får man inkomster från fler än en uppdragsgivare?

Bobo säljer visningsrätten till sina dokumentärer istället för att ta betalt för produktionen.

– Dokumentärserien State of Style köper SvT tre visningar av. Materialet är fortfarande mitt och jag kan sälja det till andra kanaler och länder. Till min hjälp har jag en agent som säljer i hela världen.

För att ge agenten ett arbetsverktyg lägger Barracuda ut reportage från modeprogrammen på youtube.

Nytt från Media började i förra numret slå ett slag för föreningens medlemmar och våra skilda yrkeskunskaper. Andren ut är Bobo Ericzén.

– Det är väldigt smidigt att visa upp reportagen för tevekanaler runt hela världen utan att behöva skicka kassetter eller dvd:er.

– Det gäller också att tänka brett.

När jag filmar något försöker jag också tänka på om en skriven artikel kan vara intressant någonstans. Till exempel när jag gjorde program med Karl Lagerfeldt eller dokumentärerna om Madonna såg jag också till att skriva och sälja både till dagstidningar och magasin, säger Bobo.

– Internationella stjärnor är förstas intressanta i hela världen. Det gäller att titta på vad som efterfrågas och hitta en nisch för att överleva.

Bobo startade 1987, 20 år gammal, sitt företag. Han har inte gått några utbildningar utan är självlärd.

Forts. på nästa sida.

Forts. från sid 3.

–Jag stängde mig fram som frilansare. Att jag ibland misslyckades tänkte jag inte på. Jag kan ha gått till fel uppdragsgivare. Därför är det viktigt att titta på vad jag själv har för intressen och vem som skulle vilja ha det jag gör!

Han säger att ett skäl att det kan

vara svårt med ekonomin i filmbranschen är att det ofta är väldigt långt mellan produktion och betalning.

–Till exempel ett modeprogram (State of Style) som spelades in i somras. Det visas i höst och jag får betalt först till våren.

Att bygga upp en buffert kan därför vara ett bra recept för en frilansande filmare.

Bobo har också vågat chansa. Så var det till exempel med programmet Biltokig. Bobo är själv bilentusiast och brukar på somrarna åka runt på olika bilträffar. Han har kameran med sig och filmar. En sensommar för några år sedan klippte han ihop sitt material och sålde för några tusen till SvT. De trodde inte riktigt på idén, utan köpte mest, enligt Bobo, för att han arbetat så mycket med dem.

Korta fakta

- Från att ha startat som en enskild firma har Barracuda vuxit, blivit AB och har idag 10 anställda. Vid arbetstoppar anlitar de frilansande fotografer, klippare och reportrar.
- Bobo Ericzén använder sociala medier för research – för att effektivt och enkelt kunna be om tips på personer och berättelser.

- State of Style visas enligt Bobo i 158 länder.

- Båttokig är ett annat program som görs av Bobo och Barracuda.

- Bobo Ericzén har fått två utmärkelser för musikfilmen "Enough Rope" som han producerat: Golden Rocky vid Banff 2006 och Prague Film Festival.

–Serien fick direkt massor av tittare. Så jag fick göra nya program. Och nu efter tre-fyra år har programmet 650 000 tittare.

–Där har chansningen lönat sig. Även om jag fick lite betalt första gången, så får jag nu full ersättning för programmen! avslutar Bobo Ericzén.

Gunnel Olausson

EVENEMANGSTIPS

Här är några kommande evenemang i olika prisklasser.

Mänskliga rättighetsdagarna 14–16 november, Stockholm

Tre dagars konferens med seminarier, workshops, utställningar, debatter mm med fokus på mänskliga rättigheter.

Tid och plats: 14–16 november, Kulturhuset, Stockholm

Prisexempel: 14–15 november, båda dagarna, privatperson: 950 kr. För arbetslösa och pensionärer, båda dagarna: 290 kr. 16 november fritt inträde. Fri entré alla dagar till miniseminarier och utställartorget.

Internationell författarscen Anne Applebaum i möte med Peter Wolodarski 20 november, Stockholm

"Den kritikerhyllade journalisten Anne Applebaum är tillbaka. 'Järnridån' berättar historien om hur Östeuropa hamnade under det kommunistiska oket efter andra världskrigets slut. Den efterlängtdade uppföljaren till Pulitzerprisvinnaren och bestsellern 'Gulag'."

Tid och plats: 20 november, kl 19.00, Kulturhuset, Stockholm

Pris: 120 kr.

Internationell författarscen: Åsne Seierstad

1 december, Stockholm

"Den prisbelönta författaren Åsne Seierstad har tidigare rapporterat från krig och konflikter världen över. Den 22 juli 2011 kom terrorn till Norge. 'En av oss' är den första bok hon skriver om sitt eget land." I möte med Hans Olav Brenner, NRK.

Tid och plats: 1 december, kl 19.00 i Hörsalen, våning 3, Kulturhuset, Stockholm.

Pris: 120 kr.

Författarbesök: Maria Sveland 5 december, Solna

Möt Maria Sveland, journalist och författare, aktuell med boken "Hatet. En bok om antifeminism." Hon debuterade som författare med Bitterfittan, 2007.

Tid och plats: 5 december 18:00–19:00, Solna Bibliotek, Vardagsrummet, Solna Centrum

Arrangör: Solna Stadsbibliotek i samarbete med ABF Nordöstra Stor Stockholm.

FOTO: JONAS EKSTRÖMER

Åsne Seierstad.

Vi hälsar vår nya medlem Johan Frisk, Göteborg, välkommen till Föreningen Media!

Ikea på väg mot framtiden

Nu är den ute, vår nya bok om Ikea och familjen Kamprad!

Vi, det är jag, Stellan Björk, frilans ekonomijournalist och medlem i Media sedan många år, Lennart Dahlgren som arbetat i över trettio år i Ikea, i flera år nära Ingvar Kamprad, och Karl von Schulzenheim, researcher.

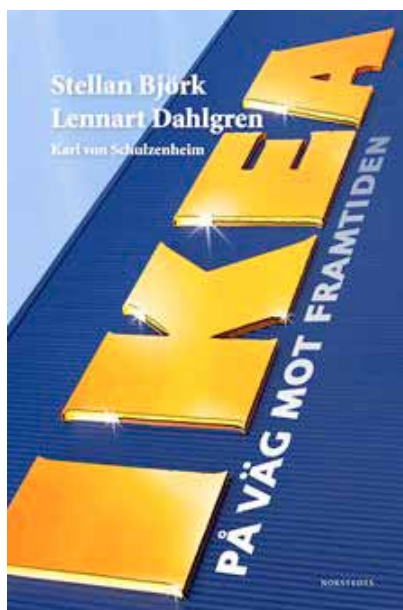
Huvudvinkeln är det epokskifte som succéföretaget Ikea är inne i. Ingvar Kamprad är 87 år och allt mindre aktiv, även om han utan tvekan finns med i bilden fortfarande. Det lär han vara tills han drar sin sista suck.

Det pågår en succession, de tre sönerna har intagit viktiga poster i bolagsstyrelser och stiftelser i Kamp-radsfären. Men ingen av dem vill ha något operativt toppjobb i företagsgruppen. Vilket fadern nog varit besviken för.

Vi porträtterar sönerna, tre totalt anonyma män, nu i 45–50-årsåldern. De beviljar aldrig intervjuer, ibland undrar man om de finns.

Det är för tidigt att uttala sig om huruvida det blir en lyckad succession. Är de tillräckligt kompetenta, kan de hålla sams? Det finns positiva tecken, men framtiden får utvisa. Det är intressant att spekulera över det riktigt långa perspektivet; de tre sönerna har alla två barn.

Boken täcker in en rad aspekter på fenomenet Ikea – historiken, hemligheten bakom framgången, ekonomin, affärer och marknader, företagskulturen. Ikea är oerhört lönsamt och rikt med 150 miljarder i kassan, alltså i likvida medel eller snabbt realiserbara tillgångar! Vi analyserar

Stellan Björk, t v, är journalist och författare. Han är civilekonom och har arbetat på flera affärs- och managementtidningar, frilansjournalist sedan 1994. Lennart Dahlgren, t h, har i över trettio år arbetat på ledande poster i Ikea, i flera år nära Ingvar Kamprad.

framtidsmöjligheterna för möbeljätten, liksom riskerna.

Vem är då egentligen superentreprenören Ingvar Kamprad? Vi ger en ingående beskrivning av fenomenet Kamprad. Och berättar om en uppslitande konflikt mellan far och söner.

Ikea har kritiserats för fiffiga upplägg med förankring i skatteparadis och bristande transparens med hemliga stiftelser etc. Vår bok kastar ytterligare nytt ljus över gruppens komplicerade struktur. Ingvar Kamprad har i alla år hävdad att han "gett bort" Ikea till en holländsk stiftelse – men han har aldrig påpekat att han då inte gav bort varumärket.

Vilket skulle visa sig få utomordentligt stor betydelse. Vi förklarar hur.

Stellan Björk

Nytt från Media

Ansvarig utgivare: Christina Zaar
Redaktör: Gunnel Olausson
gunnel.olausson@foreningenmedia.se

Styrelsen

Christina Zaar, ordförande
076-106 56 00
christina.zaar@foreningenmedia.se

Catarina Berggrén, kassör
08-34 47 91
catarina.berggren@foreningenmedia.se

Monica Antonsson
08-511 747 71
monica.antonsson@foreningenmedia.se

Patric Lindén
073-772 04 71
patric.linden@foreningenmedia.se

Lars-Eric Sjölander
08-556 00 185
lars-eric.sjolander@foreningenmedia.se

Anna Skaldeman
073-671 56 55
anna.skaldeman@foreningenmedia.se

Håkan Söderberg
070-548 90 87
hakan.soderberg@foreningenmedia.se

Kansli

Föreningen Media, c/o Kansliet,
Enhagsslingan 6, 187 40 Täby
08-501 26 800
Plusgiro 831 77 40-2
kontakt@foreningenmedia.se

Medias rådgivare

datasupport@foreningenmedia.se
ergonomi@foreningenmedia.se
juridik@foreningenmedia.se